ΑΠΟ ΤΗ ΓΑΛΛΙΚΗ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΙ

ΤΟΥ ΙΤΑΛΟΥ A. ROSSI

ΤΟ ΤΡΑΓΙΚΟ ΤΕΛΟΣ ΕΝΟΣ ΕΡΩΤΕΥΜΕΝΟΥ

Ἡ ἱστορία ποὺ θὰ ἀφηγηθοῦμε παρακάτω, ἀναφέρεται στὰ χρόνια τῆς Γαλλικῆς Ἐπαναστάσεως, στὴν ἐποχὴ τῆς μεγάλης τρομοκρατίας. Εἶχε καρατομηθεῖ ἤδη ὁ ἀτυχὴς βασιλεὺς Λουδοβίκος 16ος καὶ περίμενε ἡ ἴδια τύχη καὶ τὴ βασίλισσα Μαρία Ἀντουανέττα, ἡ ὁποία ἦταν φυλακισμένη σ' ἕνα προάστειο τοῦ Παρισιοῦ, μαζὺ μὲ τὴν πριγκήπισσα Ἐλισσάβετ καὶ τὴν κυρία τῶν τιμῶν.

Ἐκείνη τὴ βραδυιά, εἶχε σημάνει ἡ δεκάτη νυχτερινὴ ὥρα, ὅταν ὁ Βερνάρδος Μπουαλώ, ὁ ἀνακτορικὸς ζωγράφος, ἀπελπισμένος πειὰ καὶ φλογισμένος ἀπὸ τὴν ἐπιθυμία νὰ ἰδῆ γιὰ τελευταία φορὰ τὴ βασίλισσά του, φόρεσε τὸ μεγάλο του καπέλλο καὶ βγῆκε ἔξω.

Ὁ ἀτυχὴς ζωγράφος, ἂν καὶ ἦταν ἀπὸ τοὺς καλύτερους στὸ εἶδος του, μετὰ τὴν καταστροφὴ τῶν ἀνακτόρων τοῦ Κεραμεικοῦ, εἶχε λησμονηθεῖ ἀπὸ τοὺς Παρισινοὺς φιλοτέχνους καὶ γιὰ νὰ μπορέση νὰ ζήσῃ, ἀναγκάστηκε νὰ πουλήση ὅλα του τὰ ἔργα, ἐκτὸς ἑνός, ποὺ τὸ φύλαγε μὲ μεγάλη μυστικότητα.

Ἡ πραγματικὴ ὅμως αἰτία τῆς ἀδιάκοπης στενοχώριας τοῦ Μπουαλὼ δὲν ἦταν ἡ φτώχεια. Μέσα στὴν καρδιά του εἶχε γεννηθεῖ ἕνας φλογερὸς ἔρωτας, ἕνα θερμὸ αἴσθημα, μιὰ ἀγάπη ποὺ εἶχε μείνει ἀνικανοποίητη.

Ὁ Μπουαλὼ ἀγαποῦσε τὴν Μαρία Ἀντουανέττα! Μ' ἀλλοίμονο!.... Ἐξερράγη στὸ μεταξὺ ἡ ἐπανάστασις καὶ τὸ εἴδωλο τοῦ ζωγράφου, τὸ ἀντικείμενο τῶν σκέψεών του, αὐτὴ ποὺ ἀγαποῦσε μέχρι μανίας, βρισκόταν τώρα φυλακισμένη μέσα σ' ἕναν πύργο, ἔρημη κ' ἐγκαταλελειμμένη ἀπὸ τοὺς φίλους της καὶ περισταλαγμένη ἀπ' τοὺς ἐχθρούς της.

Οἱ δρόμοι τοῦ Παρισιοῦ ἐκεῖνο τὸ βράδυ ἦσαν ἐντελῶς ἔρημοι. Οἱ πολῖται, λόγῳ τοῦ πανικοῦ ποὺ εἶχε ἐπικρατήσει, κλειστοῦσαν μετὰ τὴ δύση τοῦ ἡλίου στὰ σπίτια τους. Τὰ ὀνόματα τοῦ Ντεμουλέν, τοῦ Δαντὼν καὶ τοῦ Μαρὰ προξενοῦσαν τόσο φόβο στὸ λαό, ὥστε κανένας δὲν μποροῦσε νὰ τὰ προφέρῃ χωρὶς φρίκη.

Τὴ νύχτα αὐτὴ λοιπόν, μέσα στὴν ἀπόλυτη σιγὴ τῆς πόλεως δὲν ἀντηχοῦσε, παρὰ τὸ ἀργὸ βῆμα τοῦ ζωγράφου, ὁ ὁποῖος κατευθυνόταν πρὸς τὸ δεσμωτήριο τῆς βασιλίσσης, βυθισμένος σὲ σκοτεινὲς σκέψεις.

Ἀπέναντι τοῦ δεσμωτηρίου ἀκριβῶς, ἀντίκρυ στὸ παράθυρο τοῦ κελλιοῦ τῆς βασιλίσσης, βρισκόταν ἕνα ἑτοιμόρροπο σπίτι. Στὰ σκαλοπάτια τοῦ σπιτιοῦ αὐτοῦ, ποὺ φαινόταν ἀκατοίκητο, κάθησε ὁ Μπουαλὼ ὅταν ἔφτασε πρὸ τῆς φυλακῆς. Ἀναστέναξε μὲ πόνο, ἀκούμπησε τὸ κεφάλι του στὸ χέρι του καὶ βυθίστηκε σὲ φοβεροὺς λογισμούς... Ἔξαφνα, ἕνας ψίθυρος ἔφτασε στ' αὐτιά του. Κάποιοι βρισκόντουσαν μέσα στὸ ἑτοιμόρροπο καὶ θεοσκότεινο σπίτι καὶ μιλοῦσαν σιγά. Ὁ ζωγράφος κόλλησε τ' αὐτί του στὴν πόρτα κ' ἄκουσε αὐτὰ τὰ λόγια:

— Λοιπόν, φίλοι μου, ἡ ἀπόφασι εἶνε παρμένη.... Ἡ βασίλισσα θὰ ὁδηγηθῇ αὔριο στὴ λαμπητόμο... Θὰ σταθοῦμε στὴ μέση τοῦ δρόμου, θὰ ζητωκραυγάσουμε ὑπὲρ τῆς μοναρχίας καὶ θὰ ριχτοῦμε νὰ τὴν ἐλευθερώσουμε....

Τὰ λόγια αὐτὰ συγκίνησαν βαθύτατα τὸν Μπουαλώ. Ἡ καρδιά του χτυποῦσε δυνατά. Δὲν τὸν γέλασαν τ' αὐτιά του, ὄχι. Μέσα στὸ ἑτοιμόρροπο σπίτι βρισκόντουσαν μοναρχικοί, φίλοι τῆς βασιλίσσης, σχεδιάζοντας τὴν ἀπελευθέρωσί της. Δὲν ἔπρεπε λοιπὸν νὰ χάνῃ καιρό. Θὰ χτυποῦσε τὴν πόρτα, θέλεγε στοὺς συνομιλητὰς ποιὸς εἶνε καὶ θὰ τοὺς ἱκέτευε νὰ τὸν δεχθοῦν νὰ συναγωνισθῇ μαζύ τους γιὰ τὴν ἐλευθερία τῆς βασιλίσσης.

Χτύπησε σιγὰ καὶ περίμενε. Καμμιὰ ἀπάντησις. Ξαναχτύπησε δυνατώτερα. Ἡ ἴδια σιγή. Ἔσκυψε τότε στὴν κλειδαρότρυπα καὶ τσιμάστηκε νὰ πῇ σιγανὰ ποιὸς εἶνε, μὰ δὲν πρόφτασε νὰ βγάλῃ λέξι. Ἡ πόρτα ἄνοιξε ἔξαφνα, ἡ λάμια ἑνὸς μαχαιριοῦ ἄστραψε μέσα στὸ σκοτάδι κ' ὁ Μπουαλὼ κυλίστηκε κάτω, χτυπημένος θανάσιμα ἀνάμεσα στὶς δυὸ πλάτες!...

Ὁ ἄνθρωπος ποὺ χτύπησε τὸ ζωγράφο, ἕνας γέρος ψηλός, μὲ λειπὰ μαλλιά, ἔσκυψε ἀπὸ πάνω του καὶ προσπάθησε νὰ διακρίνῃ τὰ χαρακτηριστικά του. Ἔξαφνα μιὰ σπαρακτικὴ κραυγὴ βγῆκε ἀπὸ τὸ στόμα τοῦ συνωμότου:

— Βερνάρδε!... Παιδί μου!....

Ἦταν ὁ πατέρας τοῦ Μπουαλώ. Φανατικὸς μοναρχικός, σχεδίαζε μ' ἄλλους ὁμοϊδεάτας του νὰ σώσῃ τὴ βασίλισσα, ὅταν ἄκουσαν τοὺς χτύπους στὴν πόρτα. Νόμισαν πὼς ἦταν κανένας κατάσκοπος κ' ἀποφάσισαν νὰ τὸν σκοτώσουν....

Ὁ ἑτοιμοθάνατος καλλιτέχνης ἄνοιξε γιὰ τελευταία φορὰ τὰ μάτια του, ἀγκάλιασε τὸν πατέρα του καὶ μὲ φωνὴ ποὺ μόλις ἀκουγόταν τοῦ εἶπε:

— Πατέρα μου, σ' εὐχαριστῶ!... Ἂν τὴν γλυτώσης, πές της ὅτι τὴν ἐλάτρευα κ' ὅτι πεθαίνω εὐχαριστημένος μὲ τ' ὄνομά της στὰ χείλη μου....

Ἡ Μαρία Ἀντουανέττα.

μικρὸ μπουντουάρ, ὅπου βρήκαμε τὸ πτῶμα τοῦ φίλου μου τρομερὰ συνεστασμένο.... Τὰ μάτια του ἦσαν ἀνοιχτά, μὲ τὶς κόρες διεσταλμένες καὶ διατηροῦσαν ἀκόμα τὴν ἔκφρασι ἑνὸς ἀνυπόφορου πόνου. Ἦταν ἕνα φριχτὸ θέαμα.

ΜΑΞ.— Μὰ τί εἶχε συμβεῖ;

ΛΟΥΚΙΑ.— Δὲν καταλαβαίνετε; Ὁ φτωχὸς ὁ Ζώρζ δὲν θέλησε νὰ μὲ ξυπνήσῃ τὴν ὥρα ποὺ ἔπρεπε νὰ γίνῃ ἡ ἔνεσις.... Πέθανε χωρὶς νὰ φωνάξῃ. Πέθανε σιωπηλά. Καταλαβαίνετε τί εἶνε αὐτὸ γιὰ ἕνα δυστυχισμένο ποὺ τὸν σπαράζει ὁ καρκίνος; Σηκώθηκε κ' ἔφυγε ἀπ' τὸ δωμάτιο γιὰ νὰ μὴ μὲ ταράξῃ μὲ τοὺς στεναγμοὺς τῆς στερνῆς ἀγωνίας του... Πῆγε νὰ πεθάνῃ ἀλλοῦ, βουβὰ κ' ἀμίλητα.... Ναί, βουβά. Κ' αὐτό, γιὰ νὰ μὴ ταράξῃ τὸν ὕπνο μου... Ἔ, λοιπόν, καταλαβαίνετε τώρα; Αὐτὸ θὰ πῇ ἀγάπη, φίλε μου... Ἔτσι ἀγαπήθηκα ἐγώ.

ΜΑΞ.— Καὶ εἶστε περήφανη γι' αὐτό; Στὰ μάτια σας δὲν βλέπω καμμιὰ συγκίνησι γιὰ τὴν ἀνάμνησι τῆς τρομερῆς αὐτῆς θυσίας. Δὲν βλέπω κανένα δάκτυλο. Βλέπω μόνο μιὰ λάμψη περηφανείας καὶ ἐγωϊστικῆς ἱκανοποιήσεως. Κ' ἔτσι καταλαβαίνω κ' ἐγὼ τώρα πὼς ὁ ἔρως μου γιὰ σᾶς εἶνε ἕνα πάθος κακό, εἶνε ἕνας καρκῖνος ποὺ θὰ μοῦ σπαράξῃ τὴν καρδιά μου.... Κ' ἐσεῖς θὰ διηγηθῆτε μιὰ μέρα σ' ἕναν ἄλλο θαυμαστή σας μὲ περηφάνεια τὴν ἀγωνία μου καὶ τὸν πόνο μου γιὰ σᾶς. Μὰ ὄχι, ὄχι!... Νοιώθω ἤδη τὸν ἑαυτό μου ἀρκετὰ γιατρεμμένο... Μάλιστα, Λουκία... Ὁ Ντὲ Κερντὲκ σᾶς ἀγαποῦσε πολύ. Μὰ δὲν τὸ ἀξίζατε...

ΛΟΥΚΙΑ.— Δὲν τὸ ἀξίζα;

ΜΑΞ.— Ναί, δὲν τὸ ἀξίζατε. Εἶστε μιὰ κοῦκλα, χωρὶς ψυχή. Ἡ ἱστορία σας δὲν μοῦ ἔκανε τὴν ἐντύπωσι ποὺ περμένατε. Ἀπεναντίας.... Μὲ γιάτρεψε... Μ' ἔσωσε.... Χαίρετε, κυρία...

(Τὴν χαιρετᾶ ψυχρὰ καὶ φεύγει).

ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΠΕΡΙΕΡΓΑ

ΑΠΟ ΤΗ ΖΩΗ ΤΟΥ ΤΑΜΕΡΛΑΝΟΥ

Ὁ τρομερὸς Ταμερλᾶνος, ὁ βασιλεὺς τῶν Μογγάλων, ὁ ὁποῖος ἀνῆλθε στὸ θρόνο σὲ ἡλικία 23 χρόνων καὶ πέτυχε σ' ὅλες τὶς ἐκστρατεῖες ποὺ ἐπεχείρησε, θεωρεῖται ὡς ὁ μεγαλείτερος κατακτητὴς τοῦ κόσμου, μετὰ τὸν Μ. Ἀλέξανδρο καὶ τὸν Μ. Ναπολέοντα.

Ὁ Ταμερλᾶνος, τοῦ ὁποίου τὸ ὄνομα σημαίνει ἄνθρωπο μὲ στραβὸ τὸ δεξὶ χέρι καὶ πόδι, ἀφοῦ ἐτέθη ἐπὶ κεφαλῆς τοῦ στρατοῦ του, ὑπέταξε ὅλη σχεδὸν τὴν Ἀσία καὶ ἔφτασε μέχρι τοῦ Ἰνδικοῦ Ὠκεανοῦ καὶ τῆς Κίνας, ἀποφασισμένος νὰ προχωρήση παραπέρα, ἂν στὸ μεταξὺ δὲν ἐπέθανε.

Ἦταν ἀμείλικτος πρὸς τοὺς ἐχθρούς του καὶ συνιστοῦσε στοὺς στρατιῶτες του ἀτόλυτη σκληρότητα ἀπέναντι τῶν ὑποτασσομένων λαῶν. Μιὰ φορὰ ὑποσχέθηκε στοὺς στρατιῶτες του, ὅτι θὰ τοὺς ἀντάμειβε ἀναλόγως τοῦ ἀριθμοῦ τῶν σκοτωμένων ἐχθρῶν καὶ οἱ ἄνδρες του τοῦ παρουσίασαν, μετὰ τὸ τέλος τῆς μάχης, ἑβδομῆντα χιλιάδες ἐχθρικῶν κεφαλῶν!

Ὅταν ἐκυρίευσε τὴ Δαμασκό, γκρέμισε ὅλα της τὰ σπίτια κ' ἔβαλε φωτιὰ σ' ὅλους τοὺς ναούς, ἐκτὸς ἀπὸ ἕνα τζαμί, στὸ ὁποῖο ὑπῆρχε παράδοσις, ὅτι θὰ καθόταν ὁ Προφήτης, ὅταν ἐρχόταν ἡ ἡμέρα τῆς κρίσεως.

Ἄλλοτε πάλι ἔπιασε μέσα σ' ἕνα φρούριο δυὸ χιλιάδες αἰχμαλώτους, τοὺς ὁποίους, ἀφοῦ τοὺς κατέκαυσε πρῶτα μὲ ἀσέβεια, ἔχτισε ἔπειτα μὲ πέτρες τὰ κόκκαλά τους καὶ ἀνήγειρε ἕνα φριχιαστικὸ μνημεῖο!...